

Herkansingstentamen Algebra 2

maandag 6 augustus 2001, 14–17 uur

- Je mag je dictaat en aantekeningen gebruiken.
  - Alleen het gebruik van niet-programmeerbare rekenmachines is toegestaan.
  - Geef niet alleen de antwoorden maar laat ook zien hoe je er aan komt.
  - De uitslag wordt in de loop van deze week bekend gemaakt op de Algebra 2 webpagina <http://www.math.leidenuniv.nl/~evertse/algebra2.shtml>
1. Ontbind het volgende polynoom in irreducibele factoren: $X^4 + 8X^3 + 5X^2 - 12X + 1$ in $\mathbb{F}_2[X]$, $\mathbb{F}_3[X]$, $\mathbb{Z}[X]$.
  2. Zij α het reële nulpunt van $X^5 - 2$.
    - a) Schrijf $\frac{1}{\alpha^2+1}$ als lineaire combinatie van $1, \alpha, \alpha^2, \alpha^3, \alpha^4$ met coëfficiënten in $\mathbb{Q}$.
    - b) Bepaal de graad van het ontbindingslichaam van $X^5 - 2$ over $\mathbb{Q}$.
  - 3.a) Ontbind $3 + 4i$ en $6 + 6i$ in $\mathbb{Z}[i]$ in irreducibele factoren.
b) Bepaal de getallen $\gamma \in \mathbb{Z}[i]$ die voldoen aan $\gamma - 2 \in (3 + 4i)$ en $\gamma - i \in (6 + 6i)$.
  4. Ga voor elk van de volgende idealen na of het priemidealen of maximale idealen zijn in de gegeven ring:
    - a) $(X^{11} - 88X^5 + 22)$ in $\mathbb{Q}[X]$ en $\mathbb{Z}[X]$;
    - b) $(X - 1, Y - 2)$ in $\mathbb{Q}[X, Y]$ en $\mathbb{Z}[X, Y]$.
  5. Gegeven is het polynoom $f_a = X^p - X - a$ voor $a \in \mathbb{F}_q$.
    - a) Bewijs: als α een nulpunt van f_a is in een of andere uitbreiding van $\mathbb{F}_q$ dan is $\alpha + c$ een nulpunt van f_a voor elke $c \in \mathbb{F}_p$.
    - b) Bewijs dat voor $a \in \mathbb{F}_q$ geldt: óf f_a heeft een nulpunt in $\mathbb{F}_q$ (en dan dus al zijn nulpunten in $\mathbb{F}_q$) óf f_a is irreducibel in $\mathbb{F}_q[X]$. (Aanw. laat zien dat alle irreducibele factoren van f_a in $\mathbb{F}_q[X]$ dezelfde graad hebben).
    - c) Bewijs dat het aantal elementen $a \in \mathbb{F}_q$ waarvoor f_a irreducibel is in $\mathbb{F}_q[X]$ gelijk is aan $p^k - p^{k-1}$.

Normering: (onder voorbehoud):

1 10; 2a 5, 2b 5; 3a 4, 3b 6; 4a 5, 4b 5; 5a 3, 5b 3, 5c 4; .

Cijfer = (aantal punten)/5.